

ส่งอายุัดสิทธิเรียกร้องในเงินเดือนของนายกเทศมนตรีได้หรือไม่ ?

ธัญธร ปังประเสริฐ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

สำนักวิจัยและวิชาการ

ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการนั้น ถือเป็นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่เงินเดือนของบุคคลดังกล่าวจะไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และไม่สามารถอายุัดสิทธิเรียกร้องในเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ของบุคคลดังกล่าวที่ได้รับจากรัฐได้

 ประเด็นชวนคิด...ในวันนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจว่า...กรณีเงินเดือนของผู้บริหารท้องถิ่น เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี จะได้รับความคุ้มครองในเรื่องดังกล่าวเช่นเดียวกับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ? คดีที่นำมาฝากในวันนี้มีคำตอบค่ะ

มูลเหตุของคดีเกิดจากในขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ได้มีหนังสือแจ้งว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอโดยผู้ฟ้องคดีในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการได้ค้างชำระภาษีอากร ต่อมาอธิบดีกรมสรรพากรจึงได้มีคำสั่งอายัดตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยอายุัดสิทธิเรียกร้องของผู้ฟ้องคดีในเงินเดือน เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง และเงินค่าตอบแทนพิเศษ ที่ได้รับจากเทศบาล ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึงสรรพากรภาคคัดค้านคำสั่งดังกล่าวแต่ถูกยกคำร้องคัดค้าน จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งที่พิพาท

คดีมีประเด็นพิจารณาว่า คำสั่งของอธิบดีกรมสรรพากรที่อายุัดสิทธิเรียกร้องของผู้ฟ้องคดีในเงินเดือนและเงินค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้รับจากเทศบาล ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

คำวินิจฉัยชวนรู้

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ข้าราชการหรือลูกจ้างในหน่วยราชการ

แต่โดยที่มาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘) ที่ใช้บังคับในขณะที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ ได้ขยายความคุ้มครองสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของข้าราชการและลูกจ้างในหน่วยราชการ ซึ่งนอกจากเงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด ที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีแล้ว ยังรวมถึงรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีด้วย อีกทั้งได้เพิ่มคำว่า “เจ้าหน้าที่” เพื่อให้ครอบคลุมถึงบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยราชการมากยิ่งขึ้น อันแสดงให้เห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะมุ่งคุ้มครองบุคคลที่ได้รับเงินจากทางราชการเพื่อมิให้ต้องถูกบังคับคดี

เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดังกล่าว ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่าเจ้าหน้าที่ไว้โดยเฉพาะว่าหมายถึงผู้ใดบ้าง จึงต้องพิจารณาเทียบเคียงตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการ

จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ หรือไม่ก็ตาม ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีจึงเป็นบุคคลที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจ ทางปกครองของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ จึงอยู่ในความหมายของคำว่า “เจ้าหน้าที่” ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสถานะ เป็น “เจ้าหน้าที่” ตามมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่อยู่ใน ความรับผิดแห่งการบังคับคดี

เมื่อเงินเดือน เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง และเงินค่าตอบแทนพิเศษ ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ ในขณะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เป็นเงินที่ทางราชการจ่ายให้ตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ราชการ เช่นเดียวกันกับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการอื่น ในลักษณะที่คงที่แน่นอน เป็นประจำทุกเดือน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง ในลักษณะเดียวกันกับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ

ดังนั้น เงินเดือนและค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจากเทศบาลจึงไม่อยู่ในความรับผิด แห่งการบังคับคดี ฉะนั้น สิทธิเรียกร้องในเงินเดือน เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง และเงินค่าตอบแทนพิเศษ ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่อยู่ในบังคับของระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สิน ตามความในมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๔๖ การที่อธิบดีกรมสรรพากรมีคำสั่งอายัดสิทธิ เรียกร้องในเงินเดือนและเงินค่าตอบแทนอื่น ๆ ของผู้ฟ้องคดีที่ได้รับจากเทศบาล จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐๐/๒๕๖๓)

บทสรุปชวนอ่าน

ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นบุคคลที่ใช้อำนาจทางปกครอง ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย อันถือเป็น “เจ้าหน้าที่” ซึ่งได้รับความคุ้มครองไม่อยู่ในความรับผิด แห่งการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในลักษณะเดียวกันกับข้าราชการ ลูกจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยราชการ สิทธิเรียกร้องในเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่น ๆ ของบุคคลดังกล่าว ที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะคงที่แน่นอนเป็นประจำทุกเดือน จึงไม่อยู่ในบังคับ ของระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สิน
